

WHICH FISH?

EAZA
ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA POŁOWOWA
KAMPANIA 2020/21

Partnerzy:

CZYM JEST KAMPANIA „JAKA RYBA”

Oceany pokrywają około 70% powierzchni naszej planety. Dostarczają zasobów milionom ludzi na całym świecie. Działalność człowieka - przetworzenia, niszczyielskie metody poławiania, zanieczyszczenie wód oraz zmiany klimatu - są głównymi zagrożeniami dla dalszego czerpania korzyści z ekosystemów morskich, będących źródłem tak istotnych zasobów żywności.

Ryby i bezkręgowce morskie są głównym pożywieniem oraz podstawowym źródłem utrzymania ludności zamieszkującej wybrzeża. Potrzeba ochrony i należytego zarządzania zasobami rybnymi jest działaniem niezbędnym, aby uniknąć ogromnych, nieodwracalnych strat.

Celem Kampanii EAZA (Europejskie Stowarzyszenie Ogrodów Zoologicznych i Akwariów) jest pokazanie społeczeństwu, że działania człowieka na rzecz ochrony gatunków morskich i interesy komercyjne nie muszą ze sobą kolidować. Skupiając się na pracy w ogrodach zoologicznych pracownicy stają się uczestnikami Kampanii i zachęcają się wzajemnie do wprowadzenia zmian w metodach swojej pracy, aby w ten sposób rozpowszechniać wizję wspólnych wysiłków na rzecz ochrony i wykorzystania morskiej różnorodności.

Kampania skupia się na trzech różnych tematach:

A) Zrównoważona konsumpcja ryb i owoców morza przez ludzi.

Zasoby rybne powinny być gromadzone i zagospodarowane w zrównoważony sposób, żeby z czasem zagwarantować odpowiednią ich ilość, z poszanowaniem minimalnych wielkości połowów, unikając połowu mło-

dych osobników, które nie były jeszcze w stanie wydać potomstwa, zapewniając w ten sposób utrzymanie gatunku.

Przetworzenie prowadzi do zubożenia liczebności gatunków i do stopniowego zmniejszania ilości połowów przy rosnącym marnowaniu energii. Sytuację nadmiernej eksploatacji łowisk pogarszają ograniczone nawyki żywieniowe i kulturowe społeczeństwa, które nie sprzyjają nastawieniu rybaków na zróżnicowanie poławianych gatunków. Rybacy koncentrują się na najchętniej spożywanym gatunku, nie zważając na ograniczoną ilość i nadmierne wykorzystanie jego zasobów. Kampania „Which fish” promuje zrównoważone spożywanie ryb i owoców morza oraz rozpowszechnianie najlepszych metod postępowania.

B) Zrównoważona konsumpcja ryb i owoców morza jako karmy dla zwierząt.

Poza konsumpcją przez ludzi, komitet kampanii „Which fish?” zasugerował także zmianę postaw w placówkach, które obecnie wykorzystują zasoby rybne jako pokarm dla swoich zwierząt, niezależnie od tego, czy działają na dużą czy małą skalę.

„Which fish?” stawia wyzwanie kierownikom akwariów poprzez zachęcenie ich do ponownego przemyślenia wyboru gatunków, ilości oraz jakości ryb i bezkręgowców wykorzystywanych jako karma dla zwierząt, mając na celu zwiększenie wyboru i zrównoważenie całkowitej liczby poławianych gatunków ryb morskich oraz osobników/gatunków bezkręgowców, w czasie trwania kampanii i w przyszłości.

C) Plan kolekcji oparty na zrównoważonym pozyskiwaniu gatunków wodnych.

Trzeci temat kampanii związany jest z koniecznością stosowania przez ogrody zoologiczne i akwaria odpowiedniego programu pozyskiwania ryb i bezkręgowców, które są eksponowane i hodowane, poprzez promowanie i wdrażanie programów sprowadzania tych zwierząt ze sprawdzonych źródeł, utrzymywania zrównoważonej kolekcji i programów hodowlanych.

Aby rozwiązać ten problem, komitet zaangażował EUAC (Europejska Unia Kierowników Akwariów), który opracował EUAC Animal Acquisition Guidelines (Wytyczne Pozyskiwania Zwierząt), bardzo ważny i szeroko udostępniany dokument, który podsumo-

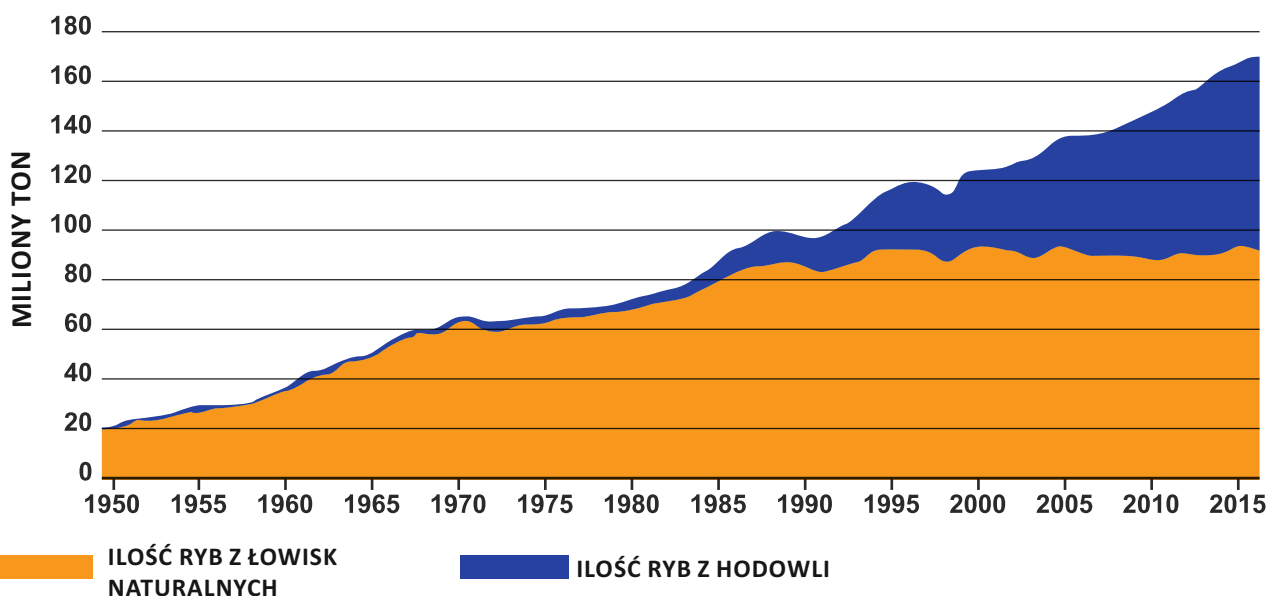
wuje wszystkie pytania, na które kierownik akwarium powinien odpowiedzieć przed pozyskaniem nowych osobników gatunków wodnych lub gatunków do ekspozycji w zoo.

„Which fish?” stawia wyzwanie kierownikom akwariów poprzez włączenie się do globalnego programu sprowadzania zwierząt, którego celem jest zwiększenie w planie kolekcji całkowitej liczby gatunków ryb morskich i osobników/gatunków bezkręgowców pochodzących ze źródeł stosujących zrównoważone metody pozyskiwania.

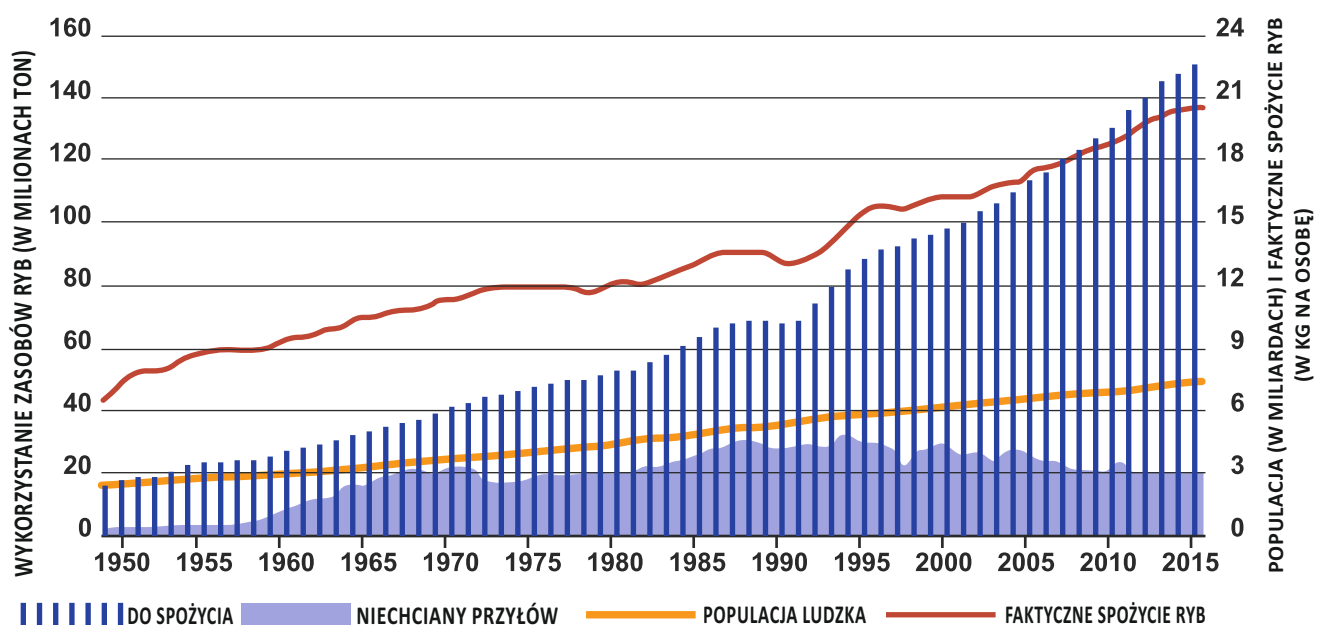
DLACZEGO KAMPANIA O ZRÓWNOWAŻONYM GOSPODAROWANIU POŁOWAMI JEST TAK WAŻNA?

W 2016 roku światowy połów ryb osiągnął maksymalną wartość około 171 milionów ton. Z tego akwakultura (sztuczna hodowla ryb) stanowi 47%, a z pozostałych 53 procent połowów tylko część jest przeznaczona do konsumpcji (w tym do produkcji mączki rybnej i oleju rybnego). Reszta ryb jest wyrzucana. Jak ustalono na podstawie bazy danych FAO (Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa) łączny światowy połów ryb niehodowlanych wraz z przyłowem wynosił 90,9 mln ton w roku 2016. Stanowi to niewielki spadek w porównaniu z dwoma poprzednimi latami. Całkowity światowy połów morski ryb do spożycia wyniósł 81,2 mln ton w 2015 r. i 79,3 mln ton w 2016 r.

FAO. 2018. Stan Światowego Rybołówstwa i Rybactwa 2018 stosownie do celów zrównoważonego rozwoju.

Od 1961 r. wzrost spożycia ryb na świecie wynosi średnio 3,2 % rocznie i znacznie przewyższa tempo wzrostu ludzkiej populacji (1,6 %). Konsumpcja ryb rośnie szybciej niż spożycie mięsa wszystkich zwierząt lądowych łącznie (2,8%), w tym wołowiny, wieprzowiny, jagnięciny itp., z wyjątkiem drobiu (4,9%). W przeliczeniu na osobę roczne spożycie ryb wzrosło z 9 kg w 1961 r. do 20,2 kg w 2015 r., przy średnim tempie około 1,5 % rocznie. Szacunki na lata 2016 i 2017 przewidywały dalszy wzrost do około 20,3 i 20,5 kg.

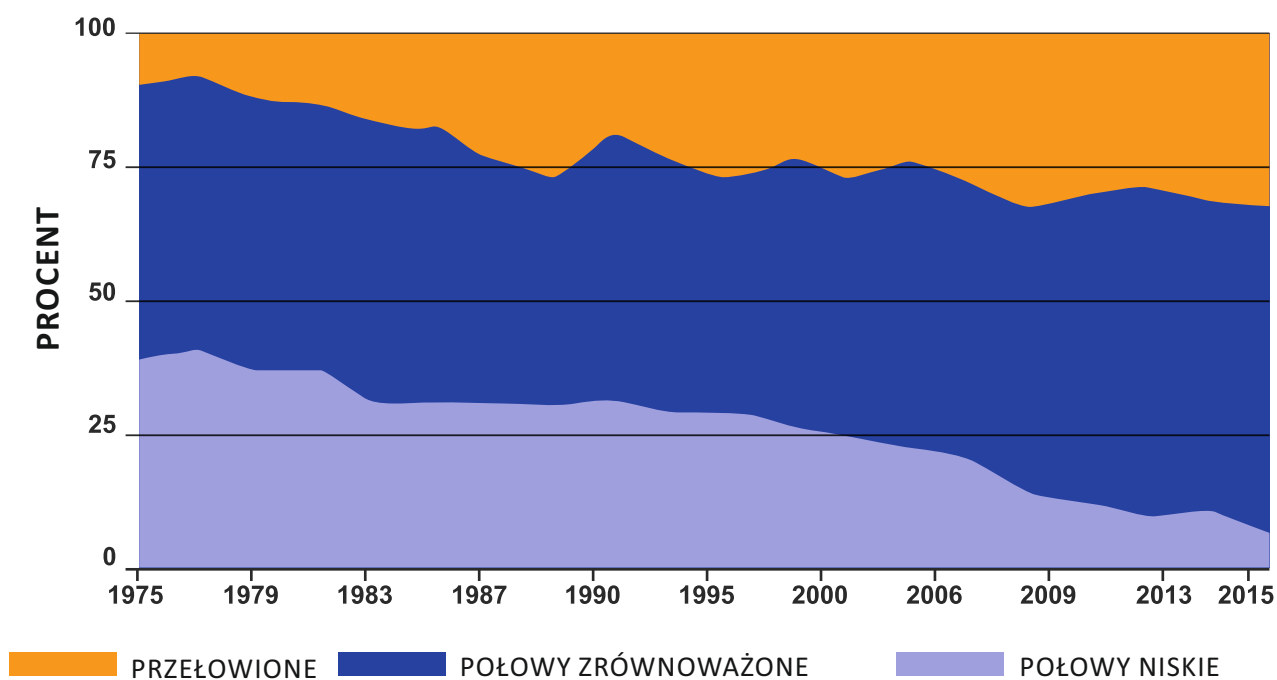

FAO. 2018.

Poziom Światowych Połowów Ryb – Konferencja 2018 na temat zrównoważonego rozwoju. Rzym.

Według badań FAO kontrolujących łowiska, ilość zasobów rybnych, które znajdują się na poziomie równowagi biologicznej wykazuje tendencję spadkową, natomiast zwiększyła się grupa zasobów ryb poławianych nadmiernie: w rzeczywistości 31,1% ocenianych łowisk jest przełowionych, w 59,9% łowisk ryby poławiane są w dużych ilościach, mieszczących się jednak w granicach zrównoważonych połowów, a tylko w 7% łowisk połowy są na niższym poziomie niż zasoby.

FAO. 2018.

Poziom Światowych Połowów Ryb – Konferencja 2018 na temat zrównoważonego rozwoju. Rzym.

Ponadto zwiększone spożycie ryb oraz tradycje powodujące skupienie uwagi konsumentów na wybranych gatunkach ryb, pogarszają sytuację przełowienia niektórych gatunków.

PRZEŁOWIENIE

poławianie ryb w ilościach większych niż MSY *, co powoduje zmniejszanie się ich populacji

POŁOWY ZRÓWNOWAŻONE

poławianie ryb na poziomie MSY lub zbliżonym do niego

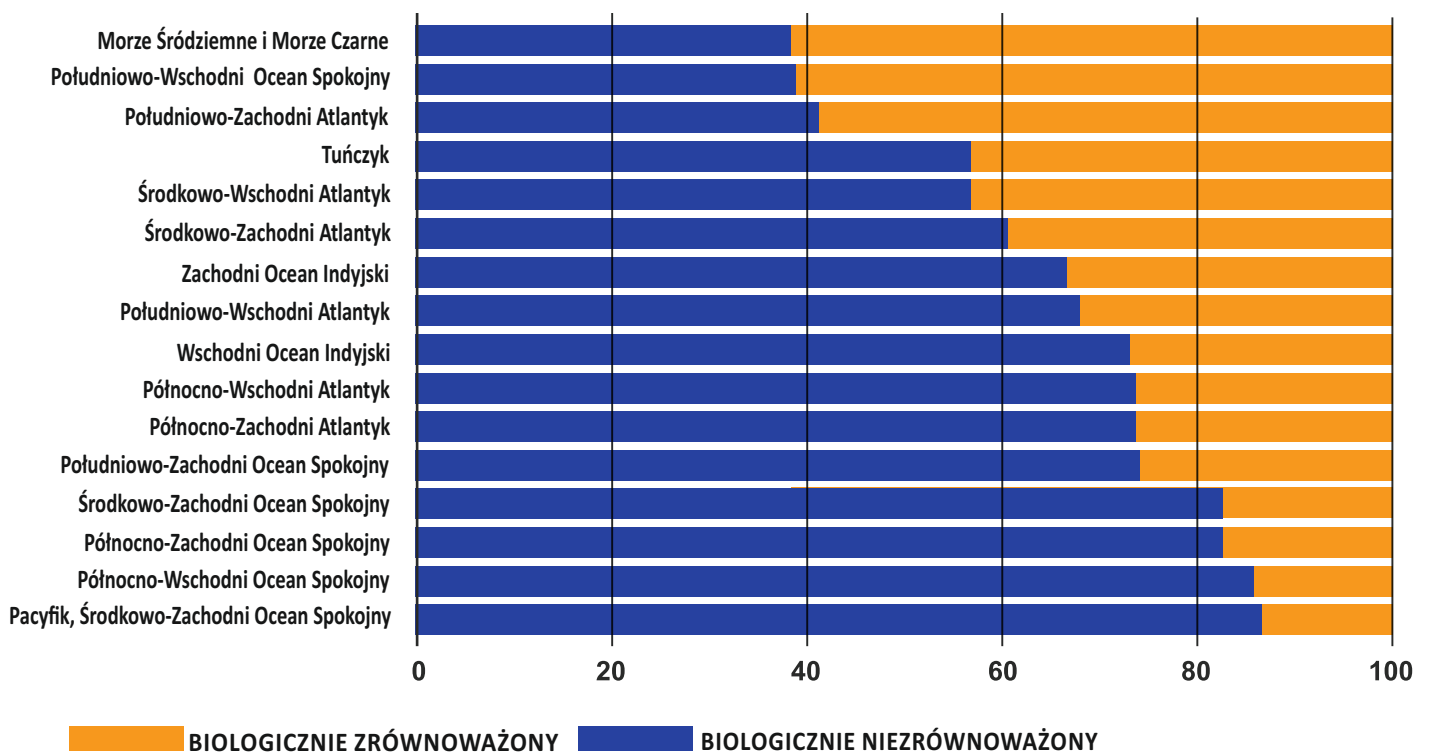
POŁOWY NISKIE

poławianie ryb w ilościach znacznie mniejszych niż MSY

* *MSY (Maximum Sustainable Yield) - maksymalny zrównoważony połów ryb oznaczający najwyższy możliwy roczny połów, który umożliwia populacji utrzymanie tempa wzrostu na odpowiednim poziomie. MSY odnosi się do zakładanego stanu równowagi między eksploatowaną populacją a działalnością połowową.*

W 2015 r., wśród 16 głównych obszarów podanych badaniom, Morze Śródziemne i Morze Czarne (obszar 37) miały najwyższy odsetek (62,2%) zasobów rybnych na poziomie niezrównoważonym.

FAO. 2018.

Stan światowego rybołówstwa i akwakultury 2018 - Realizacja celów zrównoważonego rozwoju. Rzym.

Zasób jest pojęciem oznaczającym żywą populację, z której pochodzą połowy, jednakże niekoniecznie powiązanym z koncepcją populacji biologicznej. Zwykle używany termin „zasób ryb” oznacza, że populacja jest mniej lub bardziej odizolowana od innych zasobów tego samego gatunku, a zatem samowystarczalna. Oznacza to, że jeden gatunek może mieć różne zasoby. Gatunek wędrowny może należeć do jednego zasobu, obejmującego

bardzo szeroki obszar, podczas gdy gatunki przydenne czy denne mogą należeć do miejscowo zlokalizowanych zasobów. Jest to wyjaśnienie dlaczego tak bardzo trudne i skomplikowane jest prawidłowe badanie rozmieszczenia ryb i statusu ich zasobów. Należy więc zachować ostrożność przy zarządzaniu zasobami rybnymi.

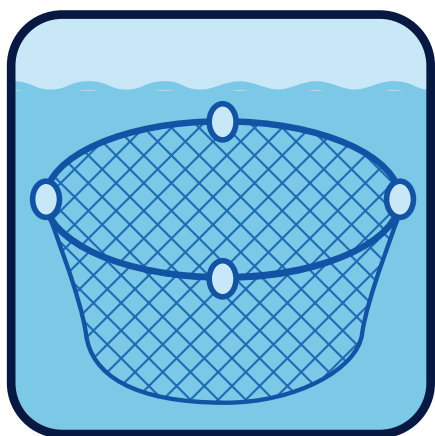
JAKI WPŁYW MA NADMIERNA EKSPLOATACJA GATUNKU NA RÓWNOWAGĘ EKOLOGICZNĄ?

Nawet jeśli ta kwestia zależy od gatunku, największym niebezpieczeństwem przełowienia jest zaburzenie równowagi ekologicznej. Tak to się dokładnie dzieje - populacje wielu gatunków maleją. Oszacowano, że w drugiej połowie XX wieku w 90% wód oceanicznych ginęły duże drapieżniki. Jedną z konsekwencji tego jest wzrost populacji gatunków, którymi drapieżniki się żywiły, co z kolei sprawia, że

wyczerpują ich własne źródła żywności i te gatunki są zmuszone znaleźć inne pożywienie. To prowokuje reakcję łańcuchową wraz z konsekwencjami, których nie da się przewidzieć.

TECHNIKI POŁAWIANIA RYB

Poławianie ryb sięga swymi korzeniami czasów starożytnych i uprawiane jest z użyciem narzędzi, które ewoluowały przez wieki i były adaptowane do gatunków poławianych ryb. Narzędzi takich można używać na dnie morskim, w jego pobliżu lub w całej strefie wody. Poza łowieniem z użyciem harpuna, żadnej techniki nie można uważać za selektywną (wybiórczą) w 100%. Zatem w miarę możliwości konieczne jest używanie urządzeń pozwalających na zwiększenie selektywności technik poławiania i zmniejszenia ich wpływu na życie morskich organizmów i ekosystemy.

OKRĘŻNICE

Okrężnice są używane na otwartych wodach oceanów w celu poławiania gęstych ławic pojedynczych gatunków ryb pelagicznych (żyjących w toni wodnej – śledzie, makrele, tuńczyki). Pionową siecią, "kurtyną", otacza się ławicę ryb, zamykaną następnie od dołu, proces ten wygląda jak zamykanie torebki lub worka przez ściągnięcie troczków.

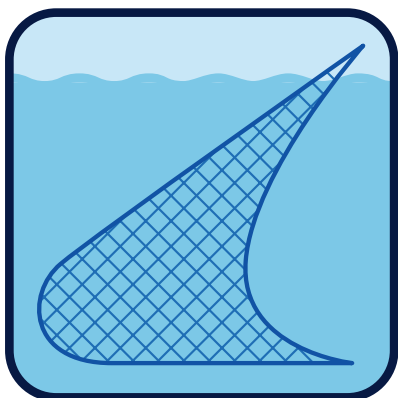
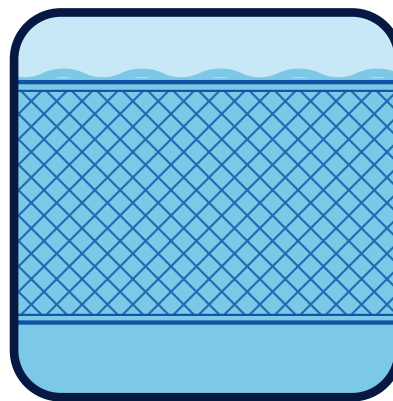

POŁAWIANIE TUŃCZYKA OKRĘŻNICAMI

Połów taki polega na otaczaniu ławic tuńczyka siecią w celu zamknięcia ryb poprzez ściągnięcie sieci i „wysuszenie” połowu przez wciągnięcie sieci tak, aby ryby były stłoczone, a później wybierane. Długość sieci może wynosić ponad 1700 metrów a wysokość ponad 300 metrów. Waga całkowita zarzuconej sieci może wynosić do 50 ton.

OKRĘŻNICA NA MAŁE RYBY PELAGICZNE

Wygląda jak ogromna, prostokątna sieć osiągająca nawet do 800 metrów długości i 120 metrów wysokości. Sieci tej używa się do łowienia mniejszych ryb pelagicznych. Podczas połowu często wykorzystuje się źródło światła w celu zwabienia ryb pod łódź.

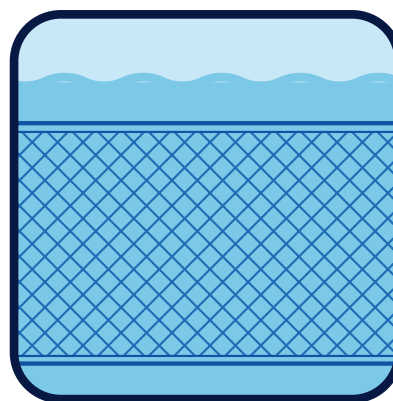

WŁOKI DENNE

Włoki denne mają kształt zamkniętej stożkowej sieci, którą holują po dnie morskim zazwyczaj jedna lub dwie łodzie. Sieć zakończona jest workiem włoka, który zatrzymuje połów. Zazwyczaj sieć ma dwa boczne skrzydła rozciągające się do przodu od otwarcia. Otwór włoka wspierany jest przez dwie dragi (sztywne konstrukcje wykonane z metalu lub drewna) pomagające utrzymać rozwarcie w poziomie. Worek to najważniejsza część tego sprzętu łowieckiego, ponieważ zbiera ryby i odpowiada za selektywność.

SIECI DRYFUJĄCE

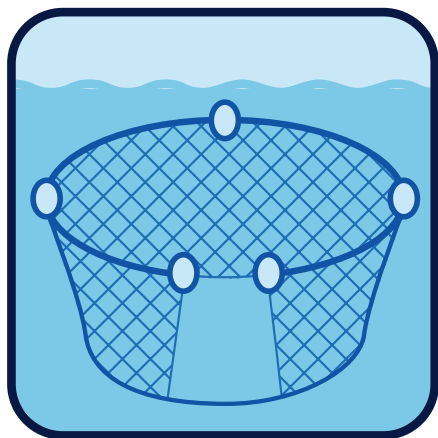
Łowienie z użyciem sieci dryfujących to technika polegająca na zarzuceniu sieci, która później wisi pionowo w kolumnie wody, bez zakotwiczenia w dnie. Sieci utrzymywane są w pozycji pionowej przez pływy wodne na górnej krawędzi sieci (nadbora) i obciążniki na dolnej krawędzi sieci (podbora).

SIECI USTAWIONE

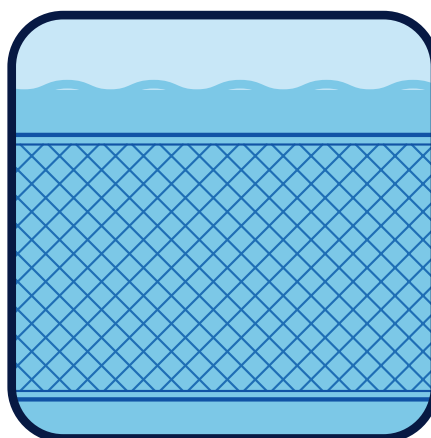
Sieci te są zakotwiczone na dnie.

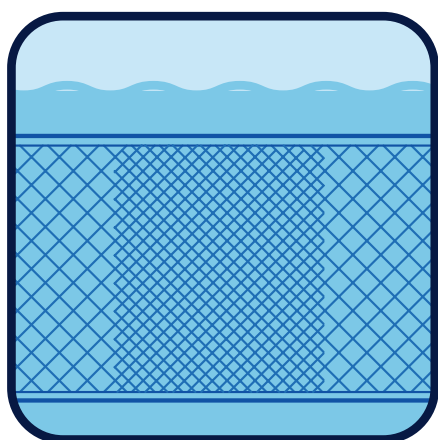
SIECI OTACZAJĄCE

Sieci te opuszcza się w okręgu lub półokręgu blisko wybrzeża, w celu schwytania ryb w przestrzeni określonej przez samą sieć. Sieci tych używa się najrzadziej, nawet w obszarach, gdzie są doskonale znane i stosowane

SIECI STAWNE

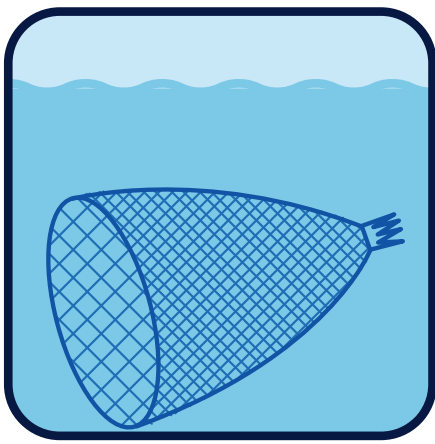
Ten sprzęt łowiecki składa się z jednoczęściowej sieci. Sieć taka ma jeden rozmiar i służy chwytaniu konkretnych gatunków (zależy od rozmiaru oczek). Ryba chwytana jest w całości, wplątuje się w sieć częścią ciała lub pokrywami skrzelowymi.

DRYGAWICA

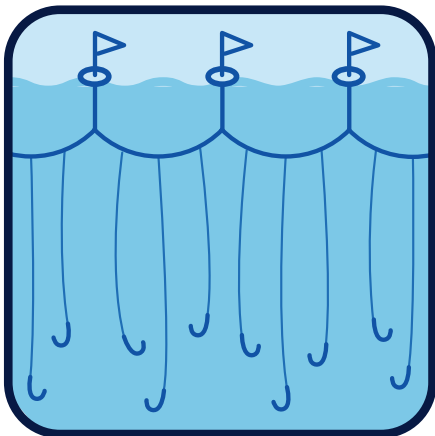
Drygawica składa się z dwóch lub trzech warstw sieci, warstwa z luźnymi małymi oczkami znajduje się wewnątrz dwóch większych sieci z większymi oczkami, w które zaplączą się ryby. Rozmiary oczek różnią się w zależności od gatunków docelowych.

NARZĘDZIA PUŁAPKOWE

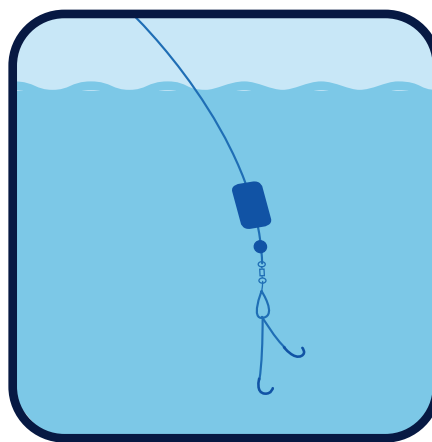
Są to pułapki na które łowi się ryby, skorupiaki i mięczaki, używane głównie w połowach na małą skalę. Zazwyczaj składają się z ramy, przeważnie metalowej, otoczonej siecią wykonywaną z różnych materiałów (bambus, plastik, żelazo itp.). Pułapki te posiadają tylko jeden lejek wejściowy wykonany w sposób, który po wejściu uniemożliwia zwierzętom ucieczkę.

SZNURY HACZYKOWE

Sznur haczykowy składa się głównie z długich sznurów podstawowych (zazwyczaj wykonanych z grubego włókna - monofilamentu) do którego przyczepia się wiele mniejszych lin zakończonych haczykami z przynętą. Sznury haczykowe w całości przechowuje się

na pokładzie wewnątrz specjalnych kontenerów. Zastawione sznury są zakotwiczone przy użyciu ciężarków i chwytają zwierzęta na dnie. "Dryfujące" sznury haczykowe zastawiane są przy powierzchni lub w toni wodnej w celu odłowu wielkich ryb pelagicznych. Różne rozmiary i kształty haczyków używanych przy sznurach haczykowych wraz z odpowiednim typem przynęty, czasem zastawienia oraz kierunkiem pozwalają na połów różnych gatunków w sposób bardzo selektywny.

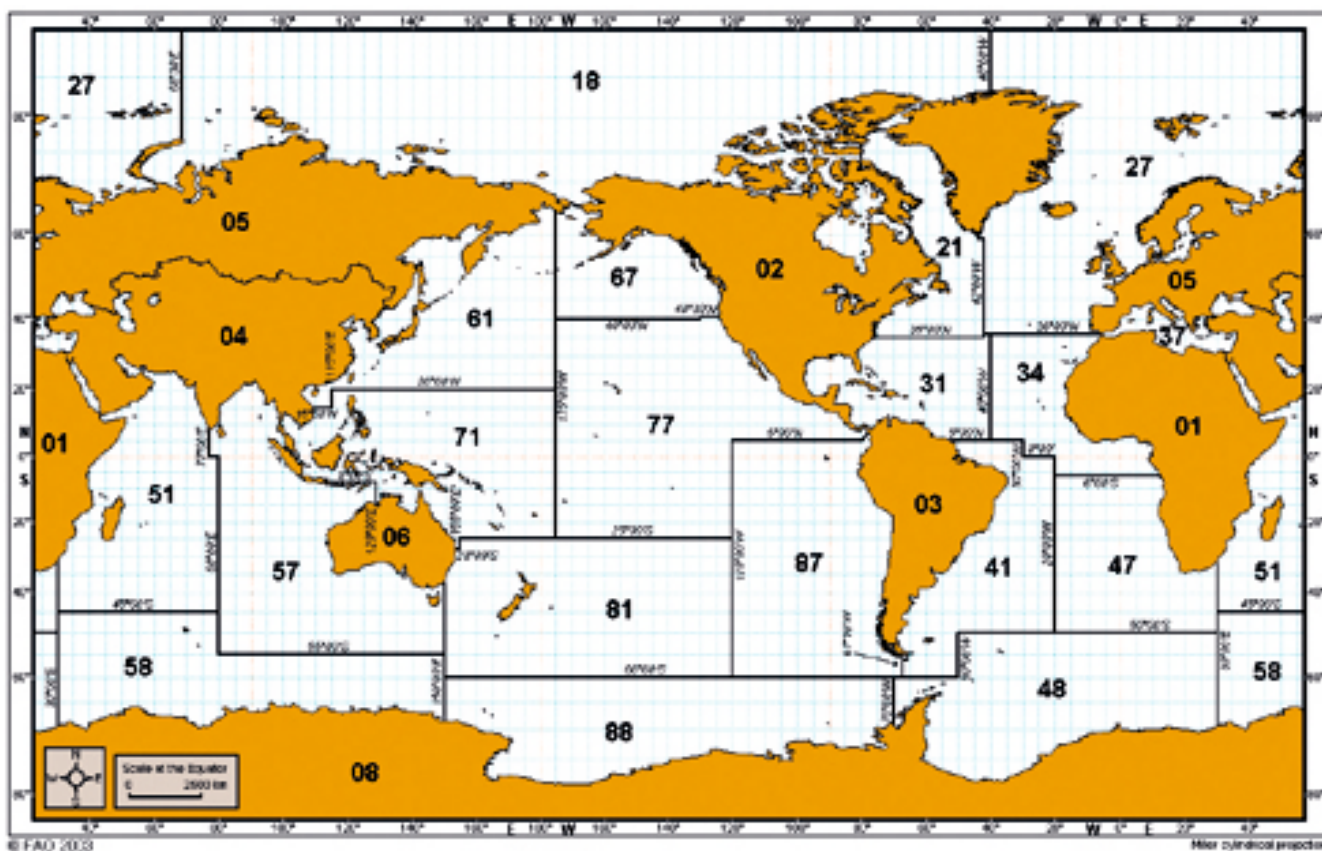
POŁOWY HACZYKOWE NA WĘDKI

Ten rodzaj połowu jest używany przez profesjonalistów rzadziej niż sznury haczykowe. W odróżnieniu od wyżej wspomnianych sznurów haczykowych, wędki są pod ciągłą kontrolą rybaka. Gdy tylko ryba chwyci przynętę, zaczyna się wyciąganie dokonywane w sposób, który zapewnia że ryba nie ucieknie.

CZYM JEST OBSZAR POŁOWOWY?

Obszary połowowe są fragmentami morza, na których łodzie rybackie używają swoich narzędzi połowowych. Na tych obszarach występują warunki ekologiczne, sprzyjające

liczebności i większej gęstości gatunków ryb, co jest głównym celem rybaków.

Obszar 18 (Morze Arktyczne)

Obszar 21 (Północno-Zachodni Atlantyk)

Obszar 27 (Północno-Wschodni Atlantyk)

Obszar 31 (Środkowo-Zachodni Atlantyk)

Obszar 34 (Środkowo-Wschodni Atlantyk)

Obszar 37 (Morze Śródziemne i Morze Czarne)

Obszar 41 (Południowo-Zachodni Atlantyk)

Obszar 47 (Południowo-Wschodni Atlantyk)

Obszar 48 (Atlantyk - Antarktyda)

Obszar 51 (Zachodni Ocean Indyjski)

Obszar 57 (Wschodni Ocean Indyjski)

Obszar 58 (Południowy Ocean Indyjski Antarktyda)

Obszar 61 (Północno-Zachodni Ocean Spokojny)

Obszar 67 (Północno-Wschodni Ocean Spokojny)

Obszar 71 (Środkowo-Zachodni Ocean Spokojny)

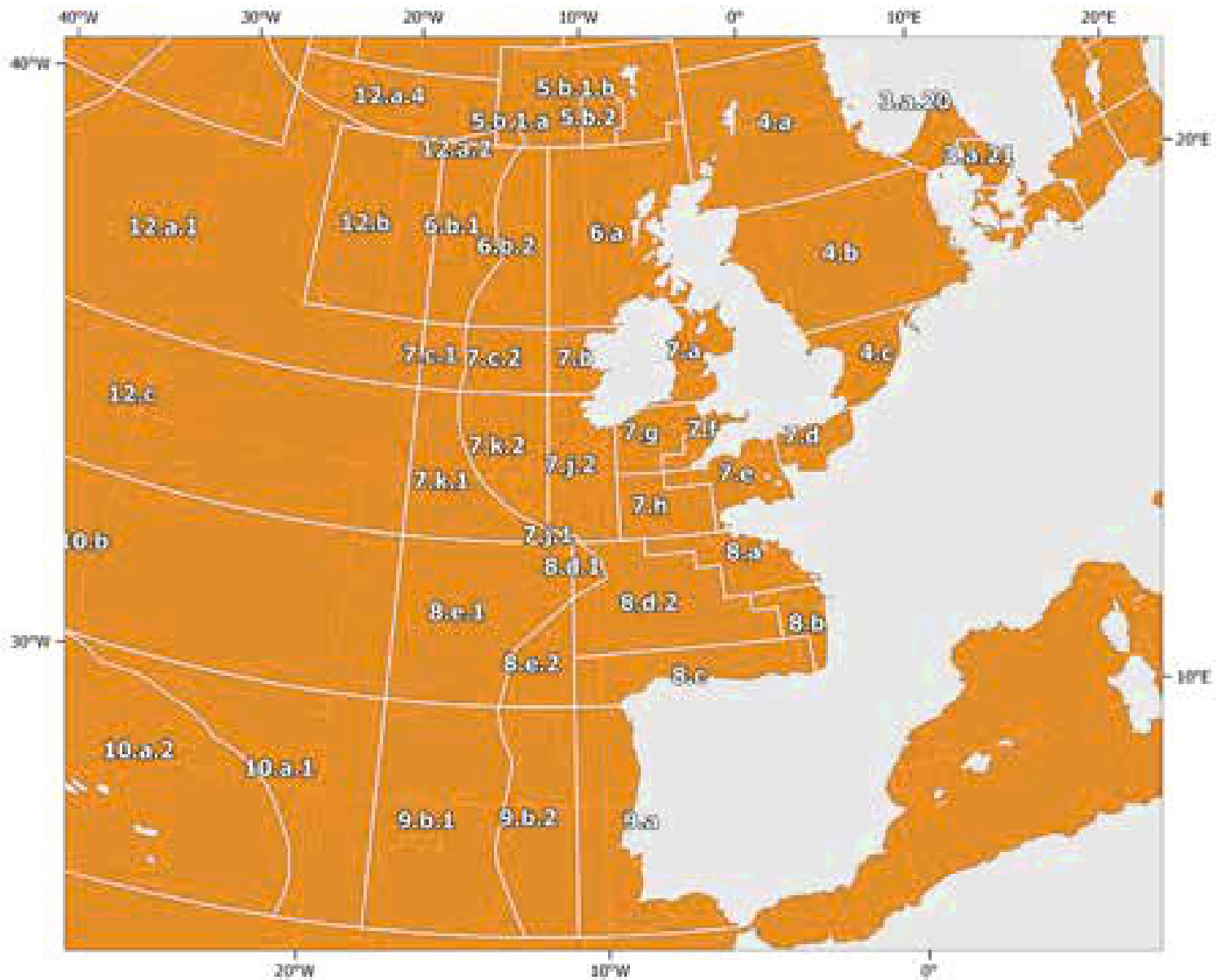
Obszar 77 (Środkowo-Wschodni Ocean Spokojny)

Obszar 81 (Południowo-Zachodni Ocean Spokojny)

Obszar 87 (Południowo-Wschodni Ocean Spokojny)

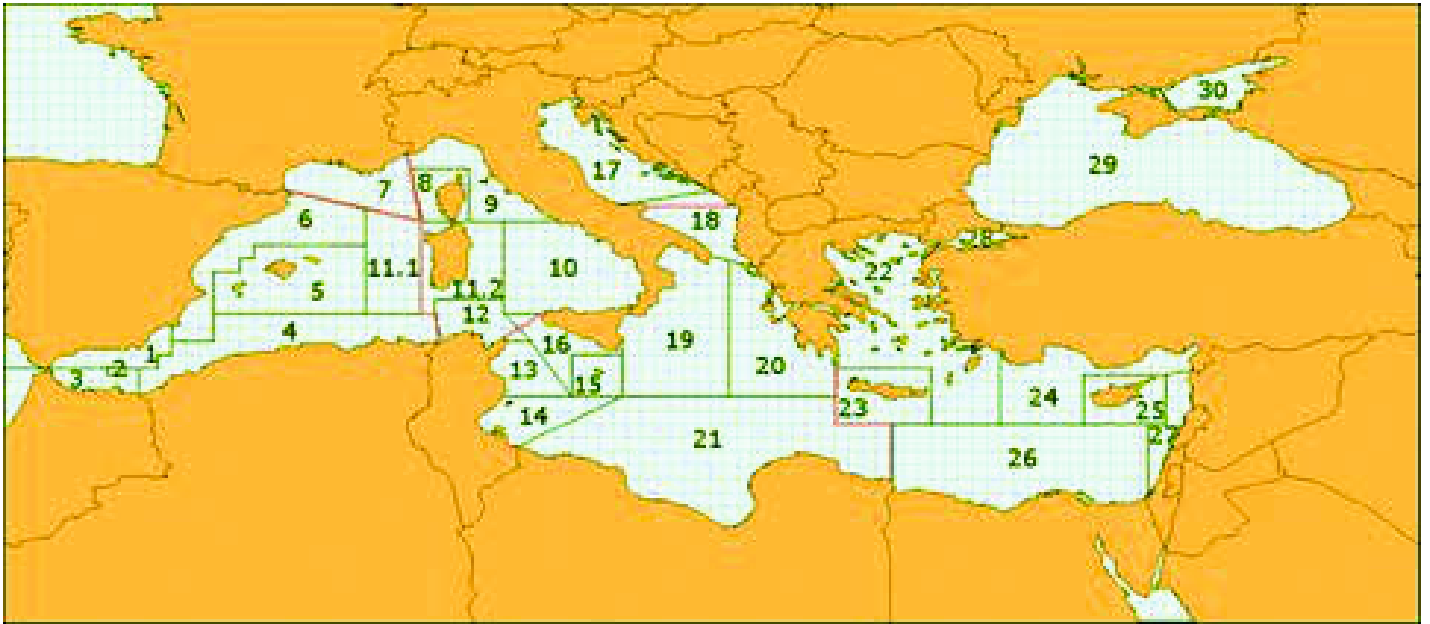
Obszar 88 (Ocean Spokojny - Antarktyda)

PODOBSZARY FAO 27

- **Morze Barentsa (Podobszar 27.1)**
- **Morze Norweskie, Spitzbergen i Wyspa Niedźwiedzia (Podobszar 27.2)**
- **Cieśniny Skagerrak, Kattegat, Sund i Morze Bałtyckie (Podobszar 27.3)**
- **Morze Północne (Podobszar 27.4)**
- **Islandia i Wyspy Owcze (Podobszar 27.5)**
- **Wyspa Rockall, Północno-Zachodnie Wybrzeże Szkocji i Irlandii Północnej (Podobszar 27.6)**
- **Morze Irlandzkie, Wschodnia Irlandia, Porcupine Bank, Wschodni i Zachodni Kanał La Manche, itd. (Podobszar 27.7)**
- **Zatoka Biskajska (Podobszar 27.8)**
- **Wody Portugalii (Podobszar 27.9)**
- **Wyspy Azory i Północno-Wschodni Atlantyk (Podobszar 27.10)**
- **Na północ od Azorów (Podobszar 27.12)**
- **Wschodnia Grenlandia (Podobszar 27.12)**

ŚRÓDZIEMNE PODOBSZARY GEOGRAFICZNE (GSA)

GSA 1	Północne Morze Alborańskie	GSA 15	Malta
GSA 2	Alboran	GSA 16	Południowa Sycylia
GSA 3	Południowe Morze Alborańskie	GSA 17	Północne Morze Adriatyckie
GSA 4	Algeria	GSA 18	Południowe Morze Adriatyckie
GSA 5	Baleary	GSA 19	Zachodnie Morze Jońskie
GSA 6	Północna Hiszpania	GSA 20	Wschodnie Morze Jońskie
GSA 7	Zatoka Lwia	GSA 21	Południowe Morze Jońskie
GSA 8	Korsyka	GSA 22	Morze Egejskie
GSA 9	Morze Liguryjskie i Północne Morze Tyrreńskie	GSA 23	Kreta
GSA 10	Południowe i Środkowe Morze Tyrreńskie	GSA 24	Północne Morze Lewantyńskie
GSA 11.1	Zachodnia Sardynia	GSA 25	Cypr
GSA 11.2	Wschodnia Sardynia	GSA 26	Południowe Morze Lewantyńskie
GSA 12	Północna Tunezja	GSA 27	Wschodnie Morze Lewantyńskie
GSA 13	Zatoka Hammamet	GSA 28	Morze Marmara
GSA 14	Mała Syrta	GSA 29	Morze Czarne
		GSA 30	Morze Azowskie

KIEDY OBSZAR POŁOWOWY MOŻE ZOSTAĆ UZNANY ZA NADMIERNIE EKSPLOATOWANY?

W celu określenia stopnia eksploatacji zasobów ryb oraz obszaru połowowego, badacze, oprócz modeli matematycznych, wykorzystują różne wskaźniki. Na przykład, może to być średnia ilość złowionych gatunków lub ilość okazów (wyrażona w stosunku do określonego nakładu połowowego). Spadek w przypadku obu wskaźników najprawdopodobniej wskazuje na występowanie zjawiska przetłowienia. Inne wskaźniki stosowane przez badaczy to śmiertelność ryb i wskaźnik biomasy stada tarłowego.

ILE CZASU WYMAGA PROCES ODNOWY ZASOBÓW OBSZARU POŁOWOWEGO PO NADMIERNEJ EKSPLOATACJI ŁOWISK?

Zależy to od czynników takich jak: czas potrzebny gatunkowi do osiągnięcia dojrzałości płciowej, liczba młodych ryb włączonych do eksploatowanego stada (rekrutacji), warunków w otaczającym środowisku, w którym żyją ryby lub nawet od czynników zarządzania przyjętych w celu uregulowania presji połowowej (ogólnie rzecz biorąc, większa ilość ograniczeń przekłada się na szybszą odnowę zasobów).

CO MOŻESZ ZROBIĆ?

Pracować nad podniesieniem poziomu świadomości i wiedzy w ramach swojej instytucji.

DLA WSZYSTKICH ZWIEDZAJĄCYCH

- Rozpowszechniajcie materiały informacyjne o kampanii wśród zwiedzających (grupa kampanijna EAZA przygotuje panele informacyjne do wykorzystania, które będziecie mogli wystawić w waszych instytucjach oraz ulotkę informacyjną).
- Organizujcie publiczne wydarzenia takie jak pokazy zrównoważonego gotowania, konferencje i rozmowy (pomysły i środki zostaną zapewnione).
- Wprowadźcie do menu restauracji gatunki ze zrównoważonego połowu zamiast z obszarów bardziej eksploatowanych.
- Sprzedawajcie gadżety nawiązujące do kampanii w sklepach z prezentami.

SZKOŁY/DZIECI

- Wprowadźcie temat owoców morza z obszarów o zrównoważonym połowie w swoich programach informacyjnych, organizujcie edukacyjne zajęcia poświęcone temu wydarzeniu (pomysły i środki zostaną zapewnione).

CO KAŻDY MOŻE ZROBIĆ?

(porady dla konsumentów)

Niektóre gatunki ryb poławia się nadmiernie, podczas gdy inne, pomimo takich samych walorów smakowych, są spożywane w mniejszym stopniu.

RELACJE PUBLICZNE

- MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE. Dzielcie się tweetami lub wiadomościami o kampanii na Facebooku wśród swoich znajomych. W kampanijnym elektronicznym newsletterze będą przykłady wiadomości z mediów społecznościowych, które będziecie mogli wykorzystać jako inspirację lub też po prostu ich użyć.
- PRASA. Nie zapominajcie o starych dobrych prasowych relacjach. Informujcie o wszelkich działaniach związanych z kampanią.

DYREKTORZY, KIEROWNICY, BIOLODZY

- Sprawdźcie swój plan instytucji pod kątem porad dostarczonych przez grupę kampanijną w celu korzystania z bardziej zrównoważonych źródeł pozyskiwania zwierząt do ekspozycji akwarystycznych.
- Sprawdźcie plan karmienia zwierząt w celu znalezienia możliwości komponowania pożywienia z wykorzystaniem gatunków pochodzących z bardziej zrównoważonych połowów.

Dokonajcie analizy i wybierzcie gatunki ryb, które nie są nadmiernie łowione. Wybierajcie do posmakowania ryby łowione w mniejszym stopniu i/lub nieznanne.

KTÓRE KRYTERIA NALEŻY SPRAWDZIĆ, ABY WYBRAĆ ODPOWIEDNIĄ DZIKĄ RYBĘ?

ROZMIAR RYB

Ryba musi rozmnożyć się co najmniej raz w życiu, aby podtrzymać populację, która będzie produktywna i zdrowa. Z tego powodu, niektóre gatunki ryb mają określony minimalny rozmiar pozwalający na połów, co gwarantuje, że jedynie dorosłe ryby po rozmnożeniu są poławiane.

Dowiedz się, które gatunki mają minimalny rozmiar dopuszczający je do połowu, zapytaj swojego dostawcę lub restaurację, czy owoce morza, które kupujesz, spełniają te warunki oraz w miarę możliwości wybieraj większe osobniki.

PORA ROKU

Podobnie jak w przypadku owoców i warzyw, niektóre gatunki ryb nie są poławiane w niektórych okresach w roku, powodem jest:

- Pory roku wpływają na łańcuchy pokarmowe w różny sposób w zależności od obszaru, skutkuje to obecnością lub brakiem jedzenia; co wpływa na dostępność owoców morza na przestrzeni całego roku.
- Niektóre gatunki migrują, dlatego nie są dostępne na łowiskach przez cały rok,
- Niektóre gatunki są różnie rozmieszczone, można je znaleźć na głębokościach, w toni wodnej lub w pobliżu wybrzeża, w zależności od pory roku.
- Aby umożliwić rozmnażanie, zabronione jest poławianie niektórych gatunków przez okres kilku miesięcy, dlatego w tym czasie nie powinny być sprzedawane w sklepach i restauracjach.
- Jakość mięsa nie zawsze jest taka sama i wpływa na nią sezon rozmnażania. Jeśli znajdziesz owoce morza w sklepie podczas „złego” sezonu, oznacza to, że mogą one pochodzić z innego łowiska. Kupując ryby sezonowe masz większe szanse na zakupienie lokalnych i sezonowych owoców morza. Wybieraj jedzenie ryb we właściwym sezonie i pytaj swojego dostawcę o ich pochodzenie.

ODLEGŁOŚĆ OD MIEJSCA POŁOWU

Ryba nie złowiona w Twojej okolicy, zanim przybędzie do sklepu, jest transportowana przez kilka godzin. Wybór lokalnych gatunków oznacza więc lepsze i świeższe ryby, promuje lokalną gospodarkę i odnawia lokalne tradycje. Przyczyniasz się również do ograniczenia emisji dwutlenku węgla poprzez ograniczenie

drogi transportu. Dowiesz się tego, czytając etykietę lub naklejkę, którą znajdziesz obok produktu na ladzie. Kupuj więc ryby złowione lokalnie, najlepiej ze swojej strefy geograficznej.

KTÓRE KRYTERIA NALEŻY SPRAWDZIĆ, ABY WYBRAĆ ODPOWIEDNIĄ RYBĘ HODOWLANĄ?

KARMIENIE

Gatunki muszą być karmione pewną ilością mączki rybnej z uwzględnieniem zoptymalizowanego stosunku karmy dla danego gatunku:

- Mączkę rybną należy pozyskiwać ze zrównoważonego źródła, oznacza to, że mączka rybna musi być wyprodukowana z zasobów zarządzanych w sposób zrównoważony (w rosnącym odsetku jako część doskonalenia praktyk rolniczych)
- Inne źródła zrównoważonych białek takie jak produkty z upraw rolnych, glony, owady i len są zalecane

WARUNKI HODOWLI

Gatunki należy hodować w optymalnych warunkach dla dobrostanu i zdrowia zwierząt:

- Antybiotyki stosuje się wyłącznie na zalecenie weterynarza i zgodnie z przepisami europejskimi.
- Gatunki muszą być hodowane z poszanowaniem ich naturalnych zachowań z uwzględnieniem zagęszczenia dla danego gatunku.

WPŁYW ŚRODOWISKA

Gatunki należy hodować w optymalnych warunkach wraz z monitorowaniem i kontrolowaniem ich wpływu na środowisko:

- Należy zachować dynamiczną równowagę między obszarem produkcji a środowiskiem.
- Gdy produkcja odbywa się w środowisku otwartym, gatunki hodowlane muszą występować naturalnie w środowisku.
- Gatunki muszą być karmione ilością mączki rybnej z uwzględnieniem optymalnej dawki zależnej od gatunku aby uniknąć osadzania się substancji organicznych na dnie.
- Poziom drobnych cząstek obecnych w pokarmie musi być poniżej 1%. Sztuczna hodowla ryb nie powinna mieć wpływu na środowisko.
- Produkty chemiczne mogą być stosowane tylko na zalecenie weterynarza i zgodnie z przepisami europejskimi.
- Zalecane jest mechaniczne i biologiczne czyszczenie urządzeń hodowlanych.

IDENTYFIKACJA I OZNAKOWANIE

Sprzedawcy detaliczni muszą dostarczać klientowi wszystkich niezbędnych informacji o produkcie. Kiedy dokonujesz zakupów na targu rybnym, zwróć szczególną uwagę na informacje na etykietach, zarówno w wypadku ryb sprzedawanych luźno oraz tych zapakowanych.

W przypadku produktów niezapakowanych etykieta musi zawierać następujące informacje:

- Nazwa zwyczajowa gatunku.
- Nazwa naukowa gatunku.
- Metoda produkcji (połów lub hodowla).
- Obszar połowowy.
(np. Morze Śródziemne lub Morze Czarne)
- oraz numer FAO GSA)
- Sprzęt wędkarski.

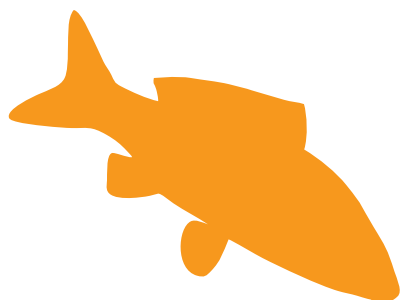
- Rozmrożony: etykieta powinna wskazywać czy produkt został rozmrożony.
- Kraj pochodzenia ryb hodowlanych.
- Cena sprzedaży za jednostkę miary (kg) w odniesieniu do masy netto (w przypadku ryby mrożonej, procent zmrożenia uważa się za tarę)
- Alergeny (kraje UE mogą przyjąć krajowe przepisy dotyczące „sposobu” dostarczenia tych informacji).

Po więcej informacji:

https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/docs/body/eu-new-fish-and-aquaculture-consumer-labels-pocket-guide_en.pdf

Zawsze sprawdzaj, czy etykiety posiadają wszystkie informacje wymagane przez prawo.

76%

ławisk na świecie
jest w pełni
lub nadmiernie
wykorzystywanych

Rocznie wyrzuca się
72 mln kg
niechcianych przyłówów

Jeżeli przełowienie utrzyma się
na obecnym poziomie
to do roku

2050

ławiska zostaną wyczerpane zupełnie

**WHICH
FISH?**

EAZA
ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA POŁOWOWA
KAMPANIA 2020/21

Partnerzy:

